

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 30 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, GRUODIS - DECEMBER 22, 1987

Nr. 248

„LKB Kronika“ Nr. 74

(Tęsinys)

Jubiliejus ir neprašyti padėjėjai

Ruosiantis pagrindinėms 600 m. Lietuvos Krikšto Jubiliejus iškilimams, Ordinarai ir Jubilėjus iškilimų komisija buvo nuolat vėrčiami konsultuotis visais organizaciniais klausimais (net ir grynai bažnytiniais - kiek sakyti pamokslų ir pan.) su atitinkamais valdžios pareigūnais, konkrečiai su RRT Igaliotinio Petro Anilionio kontora, ir gauti iš jos leidimus net ir mažiausiam krustelėjimui. Pats Igaliotinis ir jį panašūs nepraleido, kad ir mažiausios progos - susitikimų su vyskupa, kunigais ar tikinčiaisiais metu, spaudoje ir televizijoje - trimituoti apie valdžios begalinį norą ir dideles pastangas padėti Lietuvos Katalikų Bažnyčiai pasirošti šiai neeilinei iškilmei, kad ji praeitų kiek galima sklandžiau ir iškilmingiau.

Trumpai prisiminkime keletą valdžios tikintiesiems rodytų „pastangų padėti“. Pavartykime sovietinę spaudą. Šiais Jubiliejais metais kaip niekuomet spaudoje piktai ir sarkastiškai puolama Katalikų Bažnyčia, popiežius, kunigai ir tikintieji, nevaržomai tvčio-

Eina nuo 1972 metų.
Perskaitys duok kitam!
Jei gali, padaugink!

jamas iš Švenčiausių tikinčiojo žmogaus jausmų. Perverskime vien birželio mėnesio periodiką. Ji mirgėte mirga ateistinėmis straipsniais, kaip: „Tiesa“ (13 d.) „Vatikanas ir paskutinės arkivyskupo Mišios“; „Tiesa“ (4 d.) A. Balsys „Mistikos skraistė atskleidus“; „Tiesa“ (7 d.) „Keliaminkas iš Vatikano“; „Tiesa“ (6 d.) Henrikas Jaskūnas „Negaliu tylėti“; „Literatūra ir menas“ (13 d.) „Vadinant tikraisiais vadais“; „Komjaunimo tiesa“ 18 d.) „Švelnusis inkvizitorius“; „Komjaunimo tiesa“ (19 d.) J. Stankaitis „Iš kur šventieji ir kam jie“ ir t.t. ir t.t.

(Bus daugiau)

Palestiniečių valstybės pradžią?

Jeruzalė. - Palestiniečių riaušės išsiplėtė, kai jaunimas gatvėse metė akmenis į policiją ir puolė Izraeliui priklausančių banką, kuris yra arabų distrikte. Policijos pranešimu, tokių riaušių čia nebuvo jau dešimt metų. Jau dvylika dienų iš eilės vyksta smurtu lydimi protesto veiksmai prieš Izraelio okupaciją šioje Gazos srityje. Jaunimas iš mokyklų iš pat ryto pasipila į gatves ir pagrindinėje prekybos gatvėje Salah e-Din degina mašinų padangas ir stato barikadas, panaudodami baldus iš krautuvų, įvairias dėzes ir statines, stulpus ir lazdas. Policija su ašarinėmis dujomis bando juos išvaikyti, tačiau jie vėl persigrupuoja ir tęsia protesto demonstracijas. Tai esanti rimta padėtis, sako policijos inspektorius gen. Davis Kraus. Jam atrodo, kad tai organizuoja katalikų mokyklos. Policija naudoja visas priemones demonstrantams išskaldyti, bet riaušės vis kartojasi. Aštuoniolika palestiniečių jau žuvo nuo Izraelio policijos šūvių. Norima, kad iki Kalėdų švenčių būtų riaušės sustabdytos, nes tai labai pakenks turizmui, kadangi sumažės piligrimų kelionės.

Protestai ir kitur

Kitos demonstracijos buvo Betlejuje, netoli Gimimo bažnyčios, ir Hebron, Nablus, Ramallah ir kituose miestuose taip pat prieš Izraelį. Akmenimis buvo apmėtyti Izraelio kareiviai. Keli tūkstančiai arabų demonstravo Nazarete; žydų restoranai buvo deginami, išmušami langai. Armija įvedė išimties stovį. Apie 800,000 arabų turi Izraelio pilietybę, bet jiems draudžiama tarnauti kariuomenėje. Izraelio bankams

išmušti langai ir krautuvų vitrinės išmuštos. Kai kuriuose bankuose įsiveržė sukilėliai sugadino kompiuterius, sunaikinti dokumentai ir čekiai. Jeruzalės miesto valdžiai gresia pavojus, miesto mašinos deginamos, pareigūnai apmėto mi akmenimis.

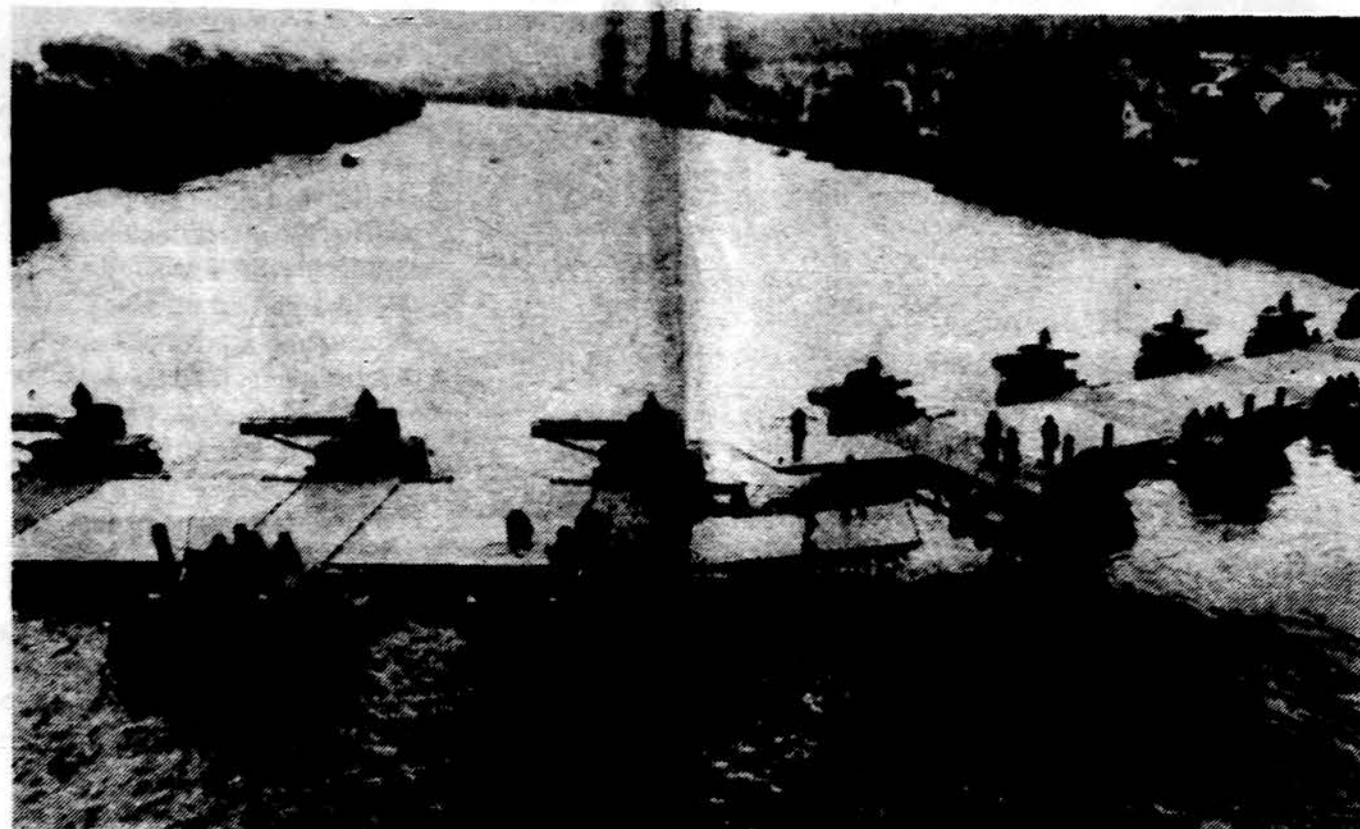
Ižiedinėja arabus

Palestiniečiai Jeruzalėje labai supykę, jog Prekybos ministeris Ariel Sharon, kuris 1982 m. vadovavo invazijai į Libaną, apsigynė prieš Damasko vartų, o ta sritis tradiciškai priklauso arabų musulmonams senosioje miesto dalyje. Jam nepritaria ir Jeruzalės miesto meras Teddy Kolek, nes tai esant rimtas arabų įžeidimas. Tereikia tik degtuko, kad ir toje senamiestio dalyje užsiliepsnotų kovos, sako meras Kolek.

Izraelio radijas pranešė, jog Izraelio Vyriausybės teismas įsakė ištirti palestiniečių jaunuolio mirtį, kuris buvo kareivio nudurtas. Jis mirė ligoninėje, bet mirties priežastis nebuvo užrašyta jo mirties pažymėjime. Gazos srities meras pasakė: „Šios riaušės - tai palestiniečių valstybės pradžia“.

„Aušros Vartų“ drama

Paryžius. - Prancūzų spauda atkreipė dėmesį į lietuvišką dramos spektaklį, kuris lapkričio 18-29 dienomis vyko Šventos Agnietės bažnyčios kriptose Paryžiuje. Drama - Aušros Vartai - yra sukurta pagal Ni-jolės Sadūnaitės dienoraštį ir yra pastatyta Lietuvos krikšto jubiliejus proga. Pagrindinius vaidmenis atlieka lietuviai aktoriai Karolina Masiulytė

Kariškiai stato pantomininį tiltą per Dunojaus upę Vakarų Vokietijoje, kai įvyko bendri Prancūzijos - Vokietijos kariniai manevrai.

Europa privalo rūpintis savo apsigynimu

Paryžius. Dauguma Vakarų Europos vyriausybės yra patenkintos, jog susitarta eliminuoti vidutinio nuotolio ir trumpesniųjų distancijų branduolinių raketų, tačiau pažymima, kad dvi didžiosios galybės nieko drąsiai nepadarė savo tarpe, kas sumažintų jų kaip didžiųjų iniciatyvą pasaulyje. Sostinės vadovaujantieji politikai pastebi, jog debatai strateginio apsigynimo srityje bus diskutuojami visur, o ypač Amerikos Senate.

Kai NATO užsienio reikalų ministerijai buvo susirinkę Briuselyje aptarti sutartį ir išsklausyti Valstybės sekretoriaus G. Shultzo pranešimą, tai Britanijos užsienio reikalų ministeris Sir Geoffrey Howe išreiškė daugelio nusistatymą, sakydamas, jog kuo anksčiau sutartis bus ratifikuota, tuo bus geriau Vakarų interesams.

„Krikšto tėvai“

Po sutarties pasirašymo galimas santykių pagerėjimas su Maskva yra laukiama Vakarų Europos valstybėse, išskyrus Prancūziją. Comiso mieste, Sicilijoje, kur yra raketų bazė, sutarties pasirašymas buvo sutiktas su fejerverkais. Atėnuose Amerikos ir Sovietų ambasadoriai, kartu su graikais, sumušė karo dievačiū Marso statulą. Britanijoje ministrė pirmininkė Margaret Thatcher ir kancleris Helmut Kohl Vokietijoje pasisakė esą kaip tos sutarties „krikšto tėvai“, nes jau 1983 m. jie buvo už tai, kad įrengiamas raketos turėtų būti sunaikintos.

Vokietijos parlamento debatuose kancleris Kohl atakavo socialdemokratų už klaidingas pranašystes prieš 4 metus, kai vyriausybė visą laiką tyliai dirbo, kad tos raketos būtų sunaikintos. Idomu, jog Gorbachiovas pagyrė Thatcher už pagrindinę rolę šioje sutartyje.

Paliulienė ir Jonas Kristupas Mončys. Sadūnaitės dienoraštį teatrui prancūzų kalba pritaikė Karolina Masiulytė ir Ugnė Karvelytė. Rašydama apie spektaklį, prancūzų spauda atkreipė dėmesį į dabartinę sunkią Lietuvos ir jos Bažnyčios padėtį, rašė, kad Sadūnaitės prisiminimai atskleidžia jos paties ir kitų lietuvių sąžinės kalinių kancias dėl ištikimybės tikėjimui.

kai jis buvo sustojęs Londone pakeliui į Washingtoną. Thatcher po to pasakė, jog Sovietų vadas „savo tautai reprezentuoja naują erą“.

Be Amerikos

Paryžiuje užsienio reikalų ministeris Jean-Bernard Raimond pasisakė už susitarimą „su pasitenkinimu“ ir ragino kad dabar ginklų sumažinimas iš Europos turi būti nukreiptas į kitas pasaulio vietas. Ši sutartis reiškia, sakė jis, kad dabar Vakarų Europa privalo pati rūpintis savo apsigynimu be Amerikos branduolinių ginklų garantijos. Panašiai kalbėjo ir Valstybės sekretorius Shultzas, kai jis lankėsi Copenhagoje.

Nežiūrint naujos sutarties populiarumo, Vakarų Europos vadai, Reuterio pranešimu, nenori, kad jų apsigynimas būtų paliktas atsitiktinumui. Olandija pranešė, kad savo karines pajėgas, priklausancias NATO, sustiprins. O ministrė pirm. Thatcher ragina tuojau pat pradėti modernizuoti NATO atominės pajėgas, įskaitant ir branduolinių bombų pakeitimą į modernias laivyno raketas. „Rusai daro tą patį. Jie mano, kad mes taip darysime“, kalbėjo Thatcher. Numatomi intensyvūs NATO valstybių pasitarimai.

Sovietams įteiktą peticiją

Washingtonas. - Du kongresmenų asistentai gruodžio 10 d. nuvyko į sovietų ambasadą Washingtono su 5,416 parašų turinčia peticija, kurioje prašoma, kad kun. Alfonsas Svarinskas ir kun. Sigitas Tamkevičius būtų paleisti iš lagerio, praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Apsaugos sumetimais, kongresmeno John Miller asistentas Sam Kaplan ir kongresmeno Edward Feighan štabo narė Ann Satchwill nebuvo priimti sovietų ambasadoje, o nukreipti į netoli esantį Madison viešbutį, kur dalis sovietų delegacijos buvo apsisojusi. Peticijos buvo tenai paliktos, kartu su Gorbachiovui adresuotu Miller bei Feighan lydraščiu, kuriame prašoma, kad generalinis sekretorius peržiūrėtų ne tik kunigų bylas, bet ir valdžios nusistatymą prieš religiją Lietuvoje.

Ši peticijos vaju užvedė Studentų Ateitininkų Sąjunga.

TRUMPAI IŠ VISUR

- **Cairo** žinių agentūra praneša, kad Egipto prezidentas Hosny Mubarak kito mėnesio gale vizituos Ameriką ir ves pasitarimus su prez. Reaganu. Jo atvykimas buvo paruoštas daug anksčiau, bet dėl Amerikos ginklų pardavimo Iranui buvo atšauktas. Po Izraelio, Egiptas yra daugiausiai gaunamas iš Amerikos militarinėje ir ekonominėje srityje.

- **Maskvoje** Vidaus reikalų ministeris Alexander Vlasov praneša, jog per šiu metų 11 mėnesių 7,007 sovietų piliečiai emigravo iš Sovietų Sąjungos ir 732 asmenims nebuvo išduotos vizos dėl tų asmenų tarnybos, kurie buvo surišti su valstybiniam saugumui svarbiais darbais. Gorbachiovas prieš savaitę sakė, kad tik 220 asmenų nebuvo duotas leidimas išvykti.

- **Sovietų Sąjunga** praėjusi sekmadienį išsprogino branduolinių mechanizmą, nežiūrint pasirašytos branduolinės sutarties praėjusią savaitę.

- **Izraelio** kareiviai vėl nušovė 4 palestiniečius okupuotoje Gazos srityje, kai įvyko susirėmimai tarp demonstruojančių arabų ir Izraelio karių.

- **Maniloje** naujasis Japonijos ministeris pirmininkas, atvykęs į Pietų Azijos vadų konferenciją, pažadėjo to regiono ekonominiam reikalam skirti 2 bil. dol., kas jiems nesudarys didelių sunkumų.

- **Washingtono** Gynybos departamentas patvirtino leidimą perduoti pirmuosius F-5 kovos moderniausius greitesnius už garšą lėktuvus Hondurui valstybei.

- **Rio de Janeiro** pranešama, jog Brazilijos lėktuvas Hercules su 29 žmonėmis nukritęs jūroje, nebuvo iki šiol surastas. Rasta tik mažos liekanos jo griaučiai.

- **Washingtono** prezidentas Reaganas pasirašė pratęsimą penkeriem metų nepriklausomo prokuroro įstatymo, pagal kurį galima nepriklausomai nuo kitų teismo įstaigų tyrinėti specialias bylas, pvz., kaip kad dabar teisininkas Walsh tebeveda Irano - Contras ginklų pardavimo bylą.

Daugiausia parašų surinkta Californijos bei Illinois valstijose.

Kongresmenai Miller ir Feighan yra Lietuvos katalikų religinės laisvės grupės Atstovų rūmuose pirmininkai.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Arias kritikuoja Nikaragvos režimą

Taikos raktas Washingtono,
Maskvoje ir Havanoje

New Yorkas. - Costa Ricos prezidentas Oscar Arias čia pasakė, jog yra giliai sukrėstas Nikaragvos planu didinti savo kariuomenę, pareikšdamas, kad tai yra sulaužymas to susitarimo, kurį prezidentas Daniel Ortega ir kiti trys Centro Amerikos valstybių prezidentai pasirašė praėjusią vasarą.

„Tai iš tikrųjų Gvatemalos sutarties sulaužymas“, pasakė prez. Arias. Jis sustojo New Yorke, grįždamas iš kelionės Skandinavijos kraštuose, kai priėmė jam paskirtą Nobelio taikos premiją kaip tik už tai, kad suvedė Centro Amerikos prezidentus pasirašyti paktą. Nors paktas nieko nesako, kokio dydžio kariuomenę gali turėti kiekvienas kraštas, tačiau, prez. Arias sako, tai išeina iš susitarimo dvasios ribų ir visai nesiderina su tuo, kaip aš kalbėjau su Ortega, Jose Azcona Hoyo iš Hondurą, Jose Napoleon Duarte iš El Salvadoro ir Vinicio Cerzo iš Gvatemalos.

„Mūsų tikslas buvo sumažinti armijas“

„Kai mes susitikome Gvatemaloje rugpjūčio 7, mūsų mintyse ir mūsų širdyse buvo tikslas apriboti ir sumažinti kariuomenes ir niekada, nežiūrint koks pagrindas bebūtų, jų nedidinti“, sakė spaudai New Yorke prez. Arias.

Sandinistų prez. Ortega Nikaragvoje pasakė, jog, jei Nikaragva ir sunormalintų savo ryšius su Amerika, ji vis tiek turėtų laikyti nuo 60,000 iki 80,000 karių ir savo rezerve 600,000 ar ir daugiau. Ortega norėjo įtikinti kitus, kad tokia didelė kariuomenė 3,5 ml. tautai esanti reikalinga apsigynimui.

Costa Ricos prezidentas Oscar Arias pasikalbėjimo metu New Yorke.

Prez. Arias betgi pasakė, jog Nikaragva galės sakyti, jei Kongresas paskirs pinigų Contras kariams, kad jiems suteikia progą visokiems išsisukinėjimams nevykdyti pasirašyto paktą.

Nobelio laureatas su žurnalistas kalbėjosi apie dvi valandas. Jį aplankė Valstybės sekretoriaus asistentas Elliot Abrams, o po to jis dar pasakė kalbą Užsienio reikalų tarybos posėdyje ir tarėsi su Jungtinių

Tautų generaliniu sekretorium Perez Cuellar.

Sovietų rankos - ilgos

Costa Ricos prezidentas New Yorke palietė ir kitus klausimus. Gorbachiovas pasakė prez. Reaganui sulaikysias karinę paramą Nikaragai, jei bus sulaikyta parama Contras, ir tai būtų didelis šingsnis į taiką, bet ti! tada, jei Sovietų Sąjunga neberemtų sukilėlių El Salvadore ir Gvatemaloje. „Nikaragva nėra vienintelė problema“, sakė prez. Arias.

Elliot Abrams jam iškėlė juostą ir raštu Nikaragvos pabėgėlio majoro Mirandos pranešimą. Jis jo nespėjęs perskaityti, tačiau, jei sandinistai iš tikrųjų puls Costa Ricą, jo vyriausybė neatsteigs atgal kariuomenės, bet ginsis per tarptautinius įstatymus ir Amerikos institucijas.

Kalbėsis su Gorbachiovu ir Castro

Arias pareiškė nepasitenkinimą, kad Reagano - Gorbachiovo pasitarimų metu Centro Amerikos taikos reikalai buvo paliesti tik praėgomis. Kaip Nobelio premijos laureatas, jis esąs pasirošęs kalbėtis su Gorbachiovu ir Castro, jei tik tuo galės padėti taikai. Nežiūrint iširusių pasitarimų tarp El Salvadoro vyriausybės ir sukilėlių, tarp Gvatemalos ir jų komunistinių partizanų ir sandinistų - Contras karo paliaubų pasitarimų iširimo, jis pasakė tikis, kad tame regione bus pasiekta taika. Bet pastebėjo, kad daug priklaus nuo Washingtono, Maskvos ir Havanos.

Žiauri padėtis Nikaragvoje

Tuo pačiu metu jis, kaip to plano autorius, esąs labai nusimines, jog prez. Ortega pagrąsino opozicijos partijas uždaryti ir niekam neperduoti savo valdžios, o apie rinkimus nėra ko ir galvoti. „Aš žinau, jog komanderiui, kuris atėjo į valdžią per jėgą, nėra lengva pasidaryti opozicijos vadu“, sakė Arias. „Jie nori padidinti kariuomenę, bet jiems reikalinga ūkio padargų, traktorių, ligoninių, mokyklų, kelių“.

„Man atrodo labai ironiška, jei jis kalba apie armijos padidinimą, kada jo krašte yra penkių, šešių ir septynių dolerių atlyginimas mėnesiui“, kalbėjo žurnalistas prez. Arias. „Ir kada 40% galinčių dirbti neturi darbo, ir kai ten nėra maisto ir vaikai turi eiti į mokyklą alkani“. Tokia dabar padėtis Nikaragvoje.

KALENDORIUS

Gruodžio 22 d.: Floras, Rimbertas, Demetrija, Gedvidas, Dobilė.

Gruodžio 23 d.: Viktorija, Jonas Kentietis, Velbutas, Žibutė.

ORAS

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:23. Temperatūra dieną 34 l., naktį 28 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NEŠIŪGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ŠIRDIES ATAKOS REIKALAI (12)

Faktas yra, kad sėleninis maistas gali sumažinti kraujyje cholesterolio kiekį, o toks sumažinimas atitolina širdies ataką.

Anthony Fazio, Pharm D
Monroe, Louisiana

Visi šviesūs šio krašto gydytojai tvirtina, kad amerikiečių maistas yra negausus sėlenomis (fiber) — kai kas jas neteisingai vadina pluoštais ar skaidulomis, kalbant apie maiste yra esančias. Pluoštas yra augalo dalis tinkanti audiniams austi. Sėlenos daugiskaitoje vartojamas žodis reiškia grūdų kiaučių, lukštų miltus, gaunamus pikiavojant. Sėlenų turi daug kiekviena daržovė ir kiekvienas vaisius, ypač juos valgant su oda: patogu dėti į salotų puodą, vadinamas, nors tikrąsias sėlenas yra grūdų lukštus.

Kada: čia daugiausia žmonių minta kvietine duona, reikia mūsiškiams priminti, kad jie nevalgę kvietinių, kad ir stambiai maltų miltų duonos ar tokių javinių (cereals — whole-wheat fiber), nes kviečių gaminiai nesumažina cholesterolio pėrviršiaus kraujyje. Daugeliui ši tiesa bus naujiena, bet tai yra medicinis faktas.

Čia atsimintina viena išimtis: tik vienos kviečių rūšies sėlenos, būtent vasarinių kviečių (Hybrid spring wheat bran) sėlenos sumažina cholesterolio pėrviršį kraujyje. Taigi vasarinių kviečių ragais ir stambiai maltų ruginių miltų duona (labiausiai mėgstama Racine Bakery, Bruno ar Ankaus) valgydami gerinkime savo širdžių sveikatą.

Todėl ne vienas mūsiškis tegul neperka iš krautuvų kvietinių javinių (whole-wheat bran ar fiber), tegul nevalgo kvietinės duonos, jei tie dalykai nebus pagaminti iš ypatingos kviečių rūšies — vasarinių kviečių. Valgyti reikia dar ir avių dribsnius bei miežinį ragais.

KRAUJĄ LIESINI — ŠIRDIES ATAKĄ ATITOLINI

Per riebus kraujas cholesterolio labai ryškiai artina širdies kraujagyslių ligą (coronary artery disease). Atsiminkime visi, ypač atkaklūs ožiai ir tokios ožkos, nepildančios gydytojo nurodymų, kad sumažėjimas vienu procentu kraujyje cholesterolio kiekio, sumažina dviem procentais širdies kraujagyslių priskretimo pavojų. O tas kraujagyslių priskretimas kaip tik ir sukelia širdies ataką. Pastaroji ir pribagė Chicago burmistrą vos 65 m. sulaukus.

SVARBIAUSIAI DVEJOPAI REIKIA LIESINTI KRAUJAS

Norint širdies atakos išvengti, reikia pėrviršį dvejopu kraujyje esamų riebalų kiekį mažinti iki normos: ne tik cholesterolio, bet ir trigliceridų. Mat, tik dabar skandinavų atlikti mediciniški tyrimai nustatė, kad, esant normaliam kiekiui cholesterolio (180 ar dar geriau 150 mg%) vien trigliceridų (triglycerides) pėrviršis (virš 160 mg%) — nepriklausomai nuo kitų riebalų didina priskretimą

širdies arterijų. O tas toks jų priskretimas artina širdies ataką. Čia ir prieiname visiems atsimintiną faktą: reikia mažinti kraujyje pėrviršį ne tik cholesterolio, bet ir trigliceridų.

Dar to negana: reikia ir trečią riebalų rūšį kraujyje tvarkyti. Būtinai privalome sunormuoti blogojo — labai nesveiko — širdies arterijas priskretinančio cholesterolio rūšį. Tai LDL (low density lipoprotein). Jis priskretina širdies arterijas. Jo neturi būti daugiau kaip 185 mg%.

Dar ir to negana: reikia didinti gerojo cholesterolio (HDL — high density lipoprotein) kiekį. Jo neturi būti mažiau kaip 42 mg%. Jis atskretina širdies arterijas.

Gali pasitaikyti, kad visos kitos riebalų rūšys kraujyje bus normos ribose, bet tik gerojo cholesterolio bus per mažai. Tokiam bus didelė galimybė susilaukti širdies atakos. Dabar bus visiems aišku, kad reikia nuodugnai išsitiirti kraujas kiekvienam mūsiškiui. Tai bus pirmas žingsnis į išvengimą širdies atakos.

IDEALUS KRAUJO RIEBUMAS

Žinodami, kad lietuviai yra visko pergyvenę, jiems galima patarti suliesinti pasninkiskų maistu savo kraujo cholesterolio iki 150 mg%. Tada mūsų rupestis dėl kraujo riebumo bus pralintas, ir mes galėsime tikėtis geresnės savo kūno, ypač širdies ir smegenų sveikatos. Taip gera pensininkui sveikata yra ypač svarbi, nes, daugeliui gerų dalykų pensininką apleidus, pasigėrėjimas gera sveikata yra nepaprastai vertingas dalykas.

SĖLENOS MAŽINA NE TIK CHOLESTEROLĮ, BET IR TRIGLICERIDUS

Iki šiol patartas pasninkiskas maistas mažina tik cholesterolio pėrviršį. O kas sumažins lygiai pavojaingą trigliceridų gausą? Čia prieiname sėlenų naudą. Jomis gausus maistas mažina ir trigliceridų pėrviršį.

Iki šiol šio krašto širdies ligų gydytojų draugijos (American Heart Association, trumpiau AHA) patariama liesa gyvuliniais riebalais ir cholesterolio dieta ryškiai mažina cholesterolio pėrviršį. Ji per ilgesnį laiką suliesina kraujyje cholesterolio kiekį nuo 5 iki 7 procentų, visai nesumažindama kraujyje trigliceridų kiekio. O jų pėrviršis, kaip jau minėta, lygiai taip kenkia širdies arterijoms kaip ir cholesterolio gausa.

Todėl yra reikalingas mažinti ir

Sveiku be cholesterolio ir be gyvulinių riebalų maistu vaišinasi Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje Janė Underyte Bartkienė ir Petras Ankus. Nuotr. M. Naglo

trigliceridus. Dabar ta pati minėtos draugijos patariama dieta su gausiu sėlenų priedu žymiai sėkmingiau mažina ne tik cholesterolio, bet ir trigliceridų gausą kraujyje.

Psirodo, kad sėlenos mažina nenaudingą cholesterolio rūšį (kuri priskretina širdies arterijas ir vadinama low-density lipoprotein, trumpiau LDL) sumažina ir bendrą cholesterolio kiekį kraujyje iki 32 procentų. Taip pat sėlenomis (fiber) gausus maistas per ilgesnį laiką sumažina trigliceridų kiekį kraujyje serume nuo 21 iki 24 procentų.

Net valgant tipiskai riebią amerikietiską valgi (high fat diet) ir imant vandenį tirpstantį sėlenas (water-soluble fiber), kaip avių dribsnius, miežius, ankštinius javus ir pupelės, net per trumpą laiką sumažėja penktadaliu (20%) abiejų kraujyje riebalų: cholesterolis ir trigliceridai.

KOKS YRA PER GAUSUS CHOLESTEROLIO KIEKIS KRAUJYJE?
Šis skyrius lietuviams pataria siekti savo kraujyje idealaus sumažinio cholesterolio kiekio iki 150 mg%. Šio krašto įvairios istaigos paduoda kiek skirtingą kaip normalų kraujyje cholesterolio kiekį. Šio krašto sveikatos institutų (The National Institutes of Health, trumpai NIH) globojamos konferencijos (Consensus Development Conference) nurodo, kad pusamžio sulaukusiam žmogui kraujo serume cholesterolio kiekis didesnis negu 220 mg% yra per gausus. O trigliceridų ant tuščio tūro kraujo pėrviršis yra 250 mg%. Minėtos istaigos pataria, kad sulaukę 30 metų ar vyresni amerikiečiai turėtų siekti cholesterolio kiekio savo kraujyje mažesnio už 200 mg%.

Tokio savo kraujyje cholesterolio sumažinio dar nėra pasiekę nė pusė amerikiečių (mažiau 50%). Nepamirškime, kad lietuviškas kraujyje cholesterolio neturi būti daugiau negu 150 mg%. Tada mes gerokai pasenę būsimę pajėgūs atlikti naudingus darbus.

IVAIROS SĖLENŲ RŪŠYS

Lietuviai sėlenomis vadina javų grūdų lukštus. Čia ir vaisių — daržovių stambesnis irgi sėlenomis vadiname patogaus išsireikimo dėlei.

Mityboje naudojamas sėlenas (fiber) sudaro augalinio maisto lastelių nesuvirškinamą sienelių sudėtinę dalį. Tos sėlenos

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

Alvdas pažmonyje, Lietuvos sodyboje klausosi sveikatos patarimų Grotyda Giedraitytė (kr.), Viktoras Galeckas ir Stasė Kazienė. Nuotr. M. Naglo

liavimo laiką, b) Padidina atmatų tūrį, c) Sulėtina cukraus (glukozės) susigėrimą į kraują, d) Sulėtina krakmolo vėrtimą į cukrų (hidrolizę).

2. Tirpstantis vandenys sėlenos kūne veikia irgi ketveriopai: a) Pagreitina žarnų turinio judėjimą, b) Sulėtina skrandžio išsėtušinimą, c) Sulėtina cukraus (glukozės) susigėrimą į kraują, d) Sumažina kraujyje cholesterolio kiekį.

Na, ir štai kokių būdu tos tirpstantis vandenys sėlenos (gaunamos iš vaisių, daržovių, javų grūdų, pupų, žirnių...) mažina kraujyje (j. serume) riebalų (ypač cholesterolio ir trigliceridų) kiekį.

Vandenyje tirpstantis sėlenos prisijungia žarnos esančias riebalines rūgštis (bile acids) ir tuo būdu sumažina jų rūgščių atgal susigėrimą į kraują (reabsorption). Tada kepenys, mažiau gaudamos tulžies rūgščių, mažiau pagamina cholesterolio. O kaip žinome, tik kepenys ji ir gamina.

Dar viena tirpstantis vandenys (gaunamas iš javų, vaisių, daržovių) sėlenų nauda yra ši. Tokios sėlenos storoje žarnoje beveik visiškai sufermentuojamos — pavėrčiamos į tam tikras riebalines rūgštis (short chain fatty acids). Pastarosios trukdo kepenims gaminti cholesterolį ir skatina prašalinimą kenksmingojo cholesterolio (low-density lipoprotein — LDL) pro inkstus lauk iš kraujo.

Tai tokią didelę naudą žmogus apturi valgydamas vaisius, daržoves, javus, pupas ir žirnius. Išvada. Kol dar laikas kiekvienam mūsiškiui turėtų būti ne paikas: maitintis tikrai lietuviškai, visai nekreipdamas dėmesio į čionykščius nesveiką maitinimąsi. Daugiau apie tai kitą kartą.

Pasiskaityti. Postgraduate Medicine, September 15, 1987.

VENECUELOS LIETUVIAI TĘSIA KRIKŠČIONYBĖS MINĖJIMĄ

JULIUS VAISIŪNAS

Lapkričio 29 d., sekmadienį, Casimiro mieste apie 100 kilometrų nuo Caracas Venecuelos lietuviai tęsė Lietuvos krikščionybės 600 metų minėjimą. Šv. Mišias laikė Caracas vysk. Miguel Delgado Avila. Koncelebravo San Casimiro bažnyčios klebonas. Vyskupas pasakė turiningą pamokslą. Paminėjo, kad „Nepriklausomybės Lietuvoje šv. Kazimieras buvo labai gerbiamas, o dabar komunistai — ateistai tikintuosius persekioja“. Šis Lietuvos šventasis yra brangus ir venecueliečiams, todėl ragino visus šauktis jo globos. Pasmerkdamas Lietuvą okupavusią Sov. Sąjungą, jis statistika parodė, kaip džiuginanti buvo Bažnyčia ir tikintųjų padėtis laisvėje ir kaip dabar bolševikinis režimas religinį gyvenimą represijomis, persekiojimu ir kalėjimais nualino.

Algimantas Dugnas labai gražiai pravedė liturginę dalį. Caracas San Juan Bosco choras giedojo venecuelietiškas ir lietuviškas giesmes. Krikščionybės minėjimo proga iš La Vega, Caracas, parapijos bažnyčios buvo perkeltos šv. Kazimiero relikvijos į San Casimiro bažnyčią. La Vega šv. Kazimiero relikvijos buvo laikomos iš lauko bažnyčios sienoje specialioje pritaikytoje šv. Kazimiero skulptūroje. A. A. kun. Antanas Perkumas relikvijas gavo iš Romos su autentišku dokumentu.

Po pamaldų buvo dalinamos ispaniškai dr. V. Dambrovos pa-

rašytos knygos apie Petrą Perkumą „Širdies giesmės Petriukui“ ir ispanišką redakciją mons. Prano Gaidos knygos apie arkiv. Teofilų Matulionį — „El Hombre de Dios“ (Dievo žmogus). Choras padainavo apie dešimt gruodžio mėnesį venecueliečių mėgstamų dainų.

Į San Casimiro buvo atvažiuavusių tautiečių iš Caracas ir Maracay. Malonu buvo matyti mūsų tarpe VLB krašto valdybos pirmininką Henriką Gavoršką. Po to buvo vaišės. Lietuviai labai dėkojo mūsų nuolatam bendrumėninkui dr. Vytautui Dambrovai už suorganizuotą maloniją ir puikiai išvyką. Jei ne jis, Caracas lietuviai miegotų, kaip miega provincijos tautiečiai.

Venecuelos lietuvių krašto valdyba per savo laikraštį Tėvynėn, turėtų miegančias sugėdinti, nes dar per anksti miegoti. Juk beveik visi, traukdamiesi iš Lietuvos, pasižadėjom šaukti ir rėkti pasauliui apie rusų komunistų mūsų tėvynėje vykdytus tėvų ir draugų žudymus bei tremimus į Sibirą. Provincijoje dar yra pajėgių bei plunksnų valdančių asmenų. Dar galėtų veikti buvę krašto valdybos pirmininkai bei jos nariai ir taip pat patriotai. Dr. Vytauto A. Dambrovos rūpestiu, Venecuelos kardinolas Jose Ali Lebrun 1987 m. gruodžio 6 d., sekmadienį, paskelbė visose krašto bažnyčiose Maldos dieną už komunistų pavergtą Lietuvą. Per visas Mišias buvo skaitomos specialios maldos.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesitūniam. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nužiūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūnčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirmo trečiadienio,
ketvirtadienio ir penktadienio.
Susitarimui skambinti 438-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Auglių nuimami ofis)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2634 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-6840 (vaikiai 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
2655 W. 66 St.
Tel. 776-0661
pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt. 1-3 v. p.p.
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Ofis tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGONDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsėltusių venų
ir hemoroidų gydymas
6540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir namus.

Tel. RE-Home 5-1611

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvio gydytojas
3025 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12 val. popietį ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šėšt. uždaryta

Tel. ofis ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHOODONTICS — karūnelės,
titteliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2650 W. 90 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofis tel. RE 7-1166;
Rezid. 345-4611

Dr. Tomasio ofisa perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2634 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Ofs. tel. LU 5-0346; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Ofs. tel. 471-3306; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60622
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGADAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 564-5527

DR. ALBIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tomasio ofisa perėmė

T. RAMA, M.D.

Spalvė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 438-9100
11800 Southwest Highway
Pulaski, Ill. 60453
312) 361-4226 (312) 361-4223

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofis tel. 776-2880, rez. 446-5545

NANCY STREITMATTER, M.D.

KARDIOLOGĖ
2484 W. 71 Street
Tel. 434-6777
Valandos pagal susitarimą

Edmondas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7756

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 2-7 v.v.

PAVOJUS MIŠKAMS

„Lietuvos galybė miškuose. Iškirsite miškus — sunaikinsite ir Lietuvos galybę“. Šitaip apie mūsų miškus sakiusi legendinė deivė Medeivė, su asarotomis akimis, stebėdama miškų kirtėjų darbus. Ir tikrai, Lietuvos miškai ilgus amžius gynė lietuvių nuo jos amžinų priešų, ypač žemaičius nuo kryžiuočių puolimų, kurie ištisus du šimtmečius slėpėsi savo miškuose ir iš čia suduodavo priešui mirtinus smūgius. Pokario metais miškai ištisus 7 metus prigludę Lietuvos laisvės kovotojams.

Mūsų miškus ir jų grožį aprašė eilė rašytojų. Štai Simanas Daukantas savo „Būdė“ rašė: „Kas aprašys senovės Kalnėnų ir žemaičių senovės girias... Koznas čia numano, jog tos girios buvo jiems ne vien pirmoji pastogė ir uždanga nuo žiaurios oro, bet dar klėtimis visų jų turtų, kuriose pavala, apdaras ir lobis buvo poklėstas“. Vėl Adomas Mickevičius savo veikalame „Ponas Tadas“ apgailestavo: „Girios mano! Kiek išker- ta jūsų kirviai pirklių ir valdančių Lietuvą rusų!“ O vysk. A. Baranuskas, Lietuvos miškų grožį nepaprastai gražiai išreiškė savo „Anykščių šilelyje“, skundėsi, kad iš šio gražaus šilo tik „kelios puselės apykrevės liko“. Dar vėliau Maiorinis rašė: „Miškas verčia didžiųjų: baidūs kirviai jas išskynė“ (Miškas ir lietuvis), o nepriklausomybės laikų poetas Antanas Miskinis džiaugėsi mūsų gražiomis giriomis: „Niekur nėra tokio miško, kaip mūsų šis“...

Lietuvos miškus, kitados gar- sius visoje Europoje, kuriais amžius didžiavosi mūsų šalis, tą brangiausią turtą, naikinio s- vėtimieji ir savieji. Daug miškų iš- naikinta I pasaulinio karo metu, vokiečių okupacijos metais, kai jam išvežti buvo pr- vestos net specialios geležin- kelio linijos. O kai kūrėsi nepri- klausoma Lietuva, kai jos lais- vei apginti reikėjo ginklų, mūsų miškų mediena tada, greta linų, buvo „užsienio valiuta“, taip la- bai reikalinga valstybei atkur- ti. Bet ir nepriklausomybės me- tais miškų iškirtome daugiau, kaip buvo galima kirsti. Taigi 1939 m. mūsų miškai dengė tik 18% tuometinės teritorijos. Čia reikia dar turėti galvoje, kad di- didžiausias Lietuvos miškų is- torinės girios — Baltvydžio ir Augustavo — buvo likusios už Lietuvos ribų.

II pasaulinio karo metu daug mūsų miškų išnaikino rusiečiai ir vokiečiai okupantai. Daug miškų iškirsta ir pokario metais, kol jų pritrūko ir reikalinga mediena dabar da-ugiausia išsivežama iš Rusijai atitekusiu Suomij Karelijos miškų. O medžiai lėtai auga. Pasėjai, sakysime, pušies sėkla, medieną gausi tik po 80-100 metų, kai JAV-bėse užtenka puses to laiko.

Pokario metais miškams buvo paskirta daug nederlingos žemės, nusavinti privati miš- kai. Dabar Lietuvos miškingu- mas siekia jau 27.6% teritorijos arba 1,804,000 hektarų, kai visoje Sovietų Sąjungoje miškų yra 33%, JAV-bėse 35%, Loty- nų Amerikoje 40.7% teritorijos ploto. Tačiau brandaus (kirtimi- nio) miško Lietuvoje tėra 5%, pribėr- ančio 9%. Išplėstis me- džio pramonė, tik dalis pareika- lavimo patenkinama sava mediena.

Bet ne vien tik kirviai (dabar jau motoriniai pjūklai) naikina Lietuvos miškus. Šiuo reikalu „Mokslas ir gyvenimas“ žur- nale (Nr. 10, 1987) yra paskelb- tas prof. dr. Vaidoto Antanaičio aliarmuojantis rašinys „Miškų

monotoringas“, iš kurio matyti, kad Lietuvos miškus dabar yra palietusi visoje Europoje siau- tėjanti ekologinė krizė. Viena šios krizės dalis yra globalinė, kita vietinė. Vakarų Europoje atsiradę rūgštūs lietūs jau pasiekė ir Lietuvą. Lietaus rūgštīgumas kasmet didėja ir išsivirsia i cheminių rūgščių smūgius. Kartu rūgštėja ir dir- vožemiai, iš jų išplaunamos maistingos medžiagos, mažėja dirvožemių produktyvumas, pažeidžia medžių šaknis. Susi- kelta didelė teršalų koncentracija, kuri labai kenkia spygliams bei lapams, mažėja medžių priaugis ir atsparumas.

Tačiau vietinės pramonės po- veikis, esąs d. g didesnis ir grei- tesnis, kaip iš toliau atkelia- vusių teršalų. 1985 m. duome- nimis pramonės teršalų pake- ntų ir žuvusių medynų plotas Lietuvoje jau buvęs 5800 hektarų. Autorius toliau pa- stebi, kad „miškų plotai, kuriose įvyko morfologiniai augalų pakitimai ir juntamai padaugėjo medžių sausulių, skaičiuojami dešimtimis, o gal ir šimtais tūkstančių hektarų“.

Lietuvai per didelė pramonė, daugiausia sukurta Maskvos planais, labai teršia Lietuvos gamtą. Ypatingai teršianti Jo- navos „Azoto“ gar „kla. Pirmie- ji 1.5 ha spygliuočiai žuvę jau 1974 metais, o šiuo metu nuo jos yra žuvę 729 ha plote, o paste- bimai pakenkti medynai — 1896 ha plote. Neigiamas poveikis dar labai pagrausėjęs ir kitur. Miškuose pagrausėję sausulių, pakito augalija maždaug 7000 ha plote. Šis maras, kaip paste- bi dr. Antanaitis, „plinta 2-3 km per metus greičiu vyraujančių vėjų. Jau yra pakenkta medy- nam už 20-25 km nuo gamyk- los“.

Garsioji Elektrėnų jėgainė, šiluminė elektros stotis, esąs „pagrindinis atmosferos teršėjas Lietuvoje. Pro savo kaminus išleidžia maždaug trečdali respublikoje gaminamų oro teršalų. Palyginti su Jonavos „Azoto“, Elektrėnai išleidžia i orą 5-6 kartus daugiau teršalų... Jau dabar yra džiūstančių medynų už 50-60 km nuo Elek- trėnų“. Vėl dr. Antanaitis: „Mūsų respublikos teritorijos 1 kv. kilometrui tenka per metus vidutiniškai po 9000 kv įvairių teršalų. Tai savos pramonės pro- duktas, neskaitant gausių „dovanų“ gaunamų iš Europos“.

Labai daug žalos Lietuvos miškams pridara žvėrys. Poka- rio metais jų skaičius labai pa- didėjo. Taip 1937 m. buvo 290 briedžių, o dabar apie 12,000. Kitų žvėrių atitinkami prie- auglio skaičiai: elnių buvo 99, dabar 12,000, stirnų 1937 m. 26,700, o dabar - 40,000. Brie- džių buvo 290, dabar 12,000, šernų skaičius paugo nuo 870 ligi 21,000. Toks gausus žvėrių skaičius labai kenkia miškams: jie apgraužia medelius, me- džiū, naikina pasėlius, miškų jaunuolynus. Reikia dar pridėti, kad žiemos metu šie žvėrys dar yra šeriami. Praktiškai atsi- tinką taip, kad lėšos, kurios skiriamos miškų atželdinimui, išleidžiamos šerti žvėrimis.

Straipsnio autorius ragina atitinkamas įstaigas ir visu- menę daugiau domėtis ekolo- ginėmis problemomis, iškelti gamtos apsaugos darbo trū- kumus ir imtis atitinkamų prie- monių miškų, augalijos bei oro apsaugai. Straipsnį baigia žo- džiais: „Viešumas yra jėga, kuri padės objektyviau ir rimčiau spręsti ekologines problemas“.

Ir tikrai, Lietuvos, Europos ir galbūt viso pasaulio miškai yra pavojuje. Nereikia leisti jiems nudžiūti, mirti.

b. kv.

POLITINĖS KONFERENCIJOS
ATGARSIAI

Skirtingos nuomonės karo nusikaltėlių atžvilgiu

Tema, pavadintą „Tariamų nacių karo nusikaltėlių paieška — analizė ir gairės ateities veiklai“ nagrinėjant, buvo mestas platus žvilgsnis i tų nusikaltėlių paiešką Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanado- je ir Australijoje. Apie OSI reikalus Amerikoje kalbėjo dr. Saulius Sužiedelis, buvęs OSI įstaigos tarnautojas, adv. Povilas Žumbakis, knygos „Soviet Evidence in North America Courts“ (jos jau spausdinama trečia laida) au- torius, ir Antanas Mažeika, senesnių mūsų veiknių sufor- muotos specialios komisijos nacių reikalams koordinatorius. Kanadoje vadinamą nacių medžioklę palietė dr. Romas Vaštokas, o Australijoje — Jurgis Janavičius. (Del laiko stokos jis nekalbėjo, o paliko raštišką pranešimą).

Dr. Sužiedelis kalba

Dr. Sužiedelis, kaip istorikas tyrinėtojas, OSI įstaigoje dirbo apie penkerius metus. Jis ten greičiausiai ir dabar būtų tebe- dirbęs, jei ne Karl Linno depor- tacija. Protestuodamas prieš šį OSI elgesį, iš minėto darbo pasi- traukė.

Palietęs priežastis, išsau- kusias specialų investigacijų atsiradimą, Holzman pataisą prie emigracijos įstatymo, pa- stebėjo, jog OSI veiklos laukas apima laikotarpį nuo 1933 m. (Hitlerio i valdžią atėjimo) iki karo pabaigos. Pagal Holzman pataisą kiekvienas kaltas, „įsakęs, kurstęs, padėjęs ar kitokiais būdais dalyvavęs bet kurio žmogaus persekiojime dėl rasinių, religinių, tautinių priežasčių ar politinių įsi-

BRONIUS VAŠKAITIS

tikinimų“. OSI įstaiga, įsteigta 1979 m., turi apie 40-50 žmonių štabą. Skaiciai keičiasi, bet paprastai advokatų būna 20-22, istorikų 6-7, keletas de- tektyninio pobūdžio „investiga- torių“, administratorė, sekre- torės. Metinis biudžetas siekia apie 4 mil. dolerių. Pradiniais OSI veiklos metais jis greičiau- sia buvo kiek mažesnis. Jeigu metinį biudžeto vidurkį skaity- tume tik 3.5 mil. dol., per aštuonerius OSI veiklos metus susidarytų 28 mil. dol. Per tą laiką buvo deportuoti du žmonės — F. Fedorenko ir Karl Linnas. Taigi vieno depor- tavimas Amerikos valdžiai kainavo apie 14 mil. dolerių, su- rinktų iš mokesčių mokėtojų.

Dabar teisme iškeltų bylų yra apie 30, o investiguojamų Neil Sher apskaičiavimu yra apie 500. Kalbėtojo manymu tas skaičius yra išpuistas. Daugelis pavarėdžių ateina iš Sovietų Sąjungos, nežinint, kad buvęs OSI direktorius Allen Ryan savo knygoje „Quiet Neighbors“ ir tvirtina, jog sovietai ne- siūncia neprašomos informac- jos. Ryan knygos pasirodymas išryškino vieno pagrindinio OSI tarnautojo intelektualinį bank- rotą ir visišką rytų europiečių istorinės situacijos nepažinimą. Savo nesąmonėmis Kanados spaudoje yra išgarsėjęs ir Sol Littman, Los Angeles Wiesenthalio centro atstovas.

Kiti kaltinamųjų sąrašai ateina iš žydų organizacijų, sudaromi archyvuose ir t.t. Tiriamųjų pavardės iki per- davimo teismui laikomos paslaptys. Su bėgančiu laiku OSI darbas vis sunkėja: didieji

žmonės, apie kurių nusikals- tamus darbus daug kas žinojo, jau baigia išmirti. Liko tik paprasti žmoneliai, karo metu buvę jaunuoliai. Jų kaltės irodymui trūksta liudininkų. Toks pavyzdys yra Demjanju- kas.

Norint kaltės ir persekiojimo sąvoką išplėsti, OSI gali grie- btis kolektyvo, tai yra žmogaus nusikaltimą irodyti ne jo asmeniškai dalyvavimu nekaltų persekiojime, bet priklausymu persekiojimo organizacijai. Pa- vyzdžiai, jei vokiečių okupacijos metu buvau Tauragės poli- cininkas ir anie šaudė Tauragės žydus, tai jau esi kaltas. Tačiau, einant šiuo slidžiu keliu, galima prieiti prie absurdo. Ar OSI ban- dyji n naudoti — sunku pasakyti.

OSI gali griebtis teisinės eigos sutrumpinimo. Paskutiniuoju metu mes daug kalbame apie emigracijos įstatymo pakeitima, tikėdamiesi, kad tai išeis mūsų naudai. Gali būti ir kitaip.

Kas OSI remia?

Ją daugiausia remia žydų visuomenė, ypač World Jewish Congress, Wiesenthalio centras Vienoje, Simon Wiesenthalio centras Los Angeles, vadovu- jamas rabino Marvin Hier. Šių metų pavasarį Hier atvyko i Washingtoną, skelbdamas, kad turis sąrašą 74 „nacių“, beveik išimtinai lietuvių, emigravusių i JAV-bes. Jį iškilmingai įteikė OSI šefui, tuo įsigydamas tele- vizijos ir spaudos dėmesį.

Sąrašą pradėjus tikrinti, pa- aiškėjo, kad kai kurie jame irašyti sovietų buvo sušaudyti 1962 m. Vadinasi, niekada nebuvo emigravę i JAV-bes. Vienas iš jų už antinacinę veiklą sėdėjo sunkių darbų la- gery. Keli i sąrašą įtraukti gal ir buvo nusikaltėliai. Tas rabino darbas darė nerimtą įspūdį.

OSI, norėdama pateisinti savo veiklą, stengiasi išgarsinti, kad deportuojami yra aršiausi žmo- gaus priešai, nuožmūs masiniai žudikai. Kalbėtojo nuomone, OSI klausimo ateitis didelė dalimi priklausys nuo ameri- kiečių požiūrio i deportacijas Sovietų Sąjungon. Norint jų opiniją palenkiti mūsų naudai, reikia irodyti, kad OSI bylos remiamos falsifikuota sovietine medžiaga. Tai gana sunkus dar- bas. OSI-KGB nelabai bijo polemikos, paremtos primity- viais šūkiais. OSI įstaiga

sukrėtė Linno deportacijos metu mums palankus „Washington Post“ vedamasis, žydų kilmės žurnalisto Michael Kinsley pa- skelbtas straipsnis ir kiti didžio- sios spaudos pasisakymai.

Lietuvių reakcija i OSI

Yra racionaliai apgalvotos kritikos, yra ir isterijos. Yra bandančių problemą paneigti, sakant, kad nacių paieškos visiškai nepavojingos lietu- viams, nes nusikaltusių lietuvių visiškai nėra. Išardžius žydų-KGB sukalbį, visas jo- markas pasibaigs. Dar blogiau, kai mūsų spaudoje pasipila visokios tezės, pasisakymai, tvirtinimai ir teorijos, kurios remiasi daugiau ar mažiau faktiniu pamatu, bet yra tiek iš- kraipytos, kad išsigimsta i kažkokią tikrovės karikatūrą. Mūsų spaudą skaito ir nedrau- giškai lietuviams nusiteikę piliečiai. Jų išvados tokiais at- vejais mums yra labai nepa- lankios. Dažnai skaitome, kad visi pabaltiečiai ir ukrainiečiai laikomi karo nusikaltėliais, fašistais, kad visi sovietų doku- mentai yra nepatikimi, kad visi apkaltinti yra nekalti patriotai, kad nebuvo nė vieno žydo depor- tuoto i Sibirą, kad žydus šaudė gal keliolika pasigėrusių pa- dugnių atstovų ir t.t. Kalbėtojas pridėjo, kad šitokios nuomonės ir etniniai mitai jau yra tapę mūsųose tam tikru, beveik privalomu ritualu. Etninių mitų problema slypi tame, kad jie kute- na gyvenančius išeivius, kame gete, bet jie neturi jokio patikimumo JAV-bių visuome- nėje.

Skaudus faktas, kad OSI vei- kla kai kuriems lietuviams gyvy- binis klausimas. Betgi tai pripažinus, ar galima iš tikrųjų tikėti, kad tauta, išlikusi gyva ir tvirta po dviejų okupacijų ir šimtai tūkstančių kankintų ir nukankintų tautiečių, staiga su- gniūš, jei pačiu blogiausiu atve- ju keliasdešimt išeivijos narių atsidurtų anapus.

Nėra abejonės, kad KGB siekia kiek galima daugiau kompromituoti lietuvių išeiviją ir „karo nusikaltėlių“ psicho- dą yra viena iš jos ginklų. Neap- leiskime ir žmogiško elemento: skaudu stebėti, kaip dabartinis sąlygomis, nesant juri- teismo ir viešai apmokamo advokato, šeimos patenka i bai- siausią skurdą.

Išeivijos absurdiškus pa- reiškimus panaudoja tie, kurie nori mus įskaudinti. Prisi- minkime, kas buvo su 1985 m. pavasrį išleistu žydų Anti- Defamation League raportu, kaltinančiu rytų europiečių emigrantų grupes antisemi-

tizmu ir kampanija sužlugdyti OSI. ADL raportas turėjo dema- goginių elementų, citatų dirbtinai paimtų iš konteksto, buvo ir sąmoningai šmeižiškų pasi- sakymų rytų europiečių grupių adresu. ADL raportas jų or- ganizacijai nesudarė garbės. Vis dėlto reikia prisipažinti, kad vietomis raportas nurodė ir skaudžias tiesas: viename mūsų laikraštyje išspausdintas straipsnis apie žydus kaip komunizmo kūrėjus ir kažkokių Australijos ir Naujosios Zelan- dijos latvių karininkų pasibai- sėtinus laiškas JAV-bių proku- rorui Meese buvo katastrofiškai cituotas. Šitoks nesusivaldymas mus stumia i politinį getą ir izoliaciją.

Ar verta užstoti kiekvieną apkaltintą?

Kalbėtojo atsakymas: „Asme- niškai sutinku su vieno ukrainiečio senesni paskelbta nuomone, kad KGB tikslas yra rytų europiečius tiek išprovo- kuoti, kad, netekę sveikos nuo- vokus, jie pradės ginti tuos, kurie to neužsiplėnė. Ir neturkime iliuzijų, jų yra. Taip, visi juridiskai nekalti, kol kaltė neįrodyta, bet tikrovėje visi žinome, kad yra ir šiurpių atvejų.“

Vienas šio klausimo spren- dimo elementų yra blaivus žvilgsnis i to laiko klaidiā pa- dėtį. Tas žvilgsnis turi būti ramus, logiškas, moksliškas. Mums nereikia gynybinės is- torijos, bandančios pateisinti, kas nepateisinama, ar viena- šališkai iškeliančios tikrai po- zityvius faktus ir maloniai nu- teikiančius etninius mitus. At- virus žvilgsnis i praeitį ras pa- vyzdžių ir lietuvių didvyriš- kumo, jų kančios, jų ryžtin- gumo. Tuo pačiu tas žvilgsnis turės atkreipti i praeties žai- das bei klaidas ir, vadinkime daiktus tikroju vardu, kai kurių nusikaltimus.

Tai tokia istoriko Sauliaus Sužiedelio ilgo pranešimo san- trauka. Be abejo, jis, kaip ir svarstant kitus mums labai opius klausimus, susilaiks pri- tariančių, bet turės ir oponentų.

Auklėjimas nėra vien žmo- gaus pakeitimas, bet kartu ir jo perkeitimas; jis siekia ne vien kilnaus žmoniškumo, bet ir šventumo.

L. Bopp

Kai pažiūri iš lauko i bažnyčią, viskas ten tamsu ir niūru. Bet jeik i vidų, tave pasveikins šventovė, ir viskas susyk nušvis.

J. W. Goethe

DANGORAIŽIO ŠEŠĖLIS

P. MELNIKAS

Romanas

5

Reikės palaukti, neskubėti. Ateis daugiau žmonių ieskančių darbo. Dabar jų eibės. Pagalvoj, kad reiktų koki nors pažįstamą pakviesti. Pasiteiraus per White, Glowertį. Tie snobai sukasi aukštuomenėj ir klubuose, ne diskotekose, kaip jis, pažįsta įtakingu, šiandien, de- ja, bankrutavusių bendrovių inžinierius.

Reikės rasti patalpas šių specialistų sutalpinimui. Gal kokiam nors senam, apleistam, grioviom laukiančiam pastate? Reikės žadėti, gudriai jiems meluoti, kad i naują fantastišką gražų dangoraižį jie bus perkelti. Tik tokiu būdu jie dirbs užsiede, tikėsis, o po to — sudie... Bet kur rasti patalpas? Kur? Marilina atras. Tikriausiai tokių patalpų yra kur nors sarašuose?

Ir Lenai reikės dovanėlės. Gal sugalvosiu ką prieš važiuodamas namo. Apyrankė? Vėrinį? Šablonas. Ka nors tokio pabrėžiančio doras intencijas. Ko nesitiki ir net nesapnavo...

II

Lyg kažko gėdydamasis — „visur turiu prašyti dar- bo“ — lietuvis Dobilas žiūrėjo i marmurines WHITE bendrovės vestibiulio sienas, pasukdamas galvą i užsiėmusią telefonais Mariliną ar i suveriamas duris,

laukdamas lifto. Žymyn nusileidęs ir išėjęs i gatvę prasiblaivė i veida pūstelėjus grynai orui. Aikštėje po medžiais ant suoliukų sėdėjo seni vyrai, žaidė vaikai. Dangoraižių virtinės aplinkui kaip vargonai kilo i mėlyną dangų.

Šaligatvyje jis pasijuto gaisinąs darbdavius ir apgaudinėjās save patį. Jam teko save tramdyti, kad balse neatsirastų maldaujanti gaida nuo šnekėjimo išdžiūvusioje burnoje.

Vis aiškiau atrodė, kad darbo nesuras. Įstaigų durų varstymas buvo bergždžias, silpninantis jo energingą būdą, darantis jį nuolankiu, be reikalo linkiojančiu „kiniečių“ ir automatu. Beveik prašančių: būkite malonūs, „nespardykite“ manęs, prašau... Ir taip daugelyje vietų jau gana nemandagiai išprašė lauk.

„Po šimto, kiek kartų i dieną žmogus gali sau leis- ti, kad būtų pažeminamas?“ galvojo jis. Kiek kartų darbdaviai su nuduota mandagumu gali jo atsisakyti? Juk reikia kietos odos, savotiško sąvės nekenčimo ir plakimo tokiai lėtai savojo „aš“ savizudybei.

Darbų nėra — aiškiai matyti. Tačiau pasi- kalbėjimais gaisinau laiką, užplaud visą tą patį, igrisu- sį pareiškimą. Šneku apie darbą įstaigoje, kuriose dir- bau, o mintyse atgyja visa tų vietų piktoka, nervinga atmosfera ir žmonės, su kuriais dirbau, tryniausi alkū- nemis, kovojau. Viskas tame procese nervina, net plėšymasis ir stengimasis užbaigti mokslus Lietuvoje. Kilęs iš Alytaus, kur jo tėvas turėjo ūkį, Dobilas buvo pasiūstas i Kauną aukštiesiems mokslams. Meno mokyklų pamėgino skulptūrą, bet „iš molio minkymo ir akmens tašymo“ nemanė galėsiąs pragyventi, o draugo Prūsio buvo gundomas pakeisti šita, anot jo, „vairą terliojimąsi“.

— Studijuok architektūrą. Tai irgi menas.

— Atrodo, kad reikės taip ir padaryti.

— Tokioje srityje tu tik pieši. Kiti tau pastatus statys, tašys ir pinigūs imsi maišais.

Metęs skulptoriaus plaktuką, Dobilas pamilo pieš- tuką, tiesias pastatų linijas, masę ir jose langų išpo- vimus. Tik kuo didesnis projektas, tuo jame daugiau vienodų langų. Nusibosdavo tas, ranka nervingai juos tušnodavo. Galvoje apie pastatus su didėlem masėm, apie spaustuvėj atspausčius langus, kuriuos taupy- damas architektas darba, galėtų prie projekto prikljuoti.

Karo metu Dobilas pasitraukė i Vokietiją ir ten braižė slėptuves, barakus darbininkams, tunelius kalnuose ir visa architektūros romantika prie pikto viršininko išlėso. Tik po karo atsigavo, įstojo i vokiečių universitetą ir vargingose sąlygose šiaip bei taip užbai- gė. Diplomą kaišiojo įvairiems darbdaviams, bet darbų tuo laiku pakankamai nebuvo ir todėl išemigravo i Ameriką.

Čia dar daugiau reikėjo pasispausti...

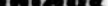
— Ar dirbote prie mažų bankų brėžinių? — White bendrovėje paklausė Devinskis.

„Lyg nieko nebūčiau dirbęs. Tik pakaušį krapštes. Miegojės ant stalo, iki penktą ar septyntą valandą po antvalandžių koks nors bendradarbis mane pažadindavo?“.

„Kas aš esu? Kodėl nepasitiki? Ar tie, kuriuos šimtais iš Beckerio darbovietės atleido buvo tinginiai? Jei taip buvo — tegul trenkia perkūnas mus visus, kurie su nuleistomis nosimis išėjom pro duris.“

„Dirbom, nervinomės, skubėjom, kramtėm nagus, bet kaip kokia avių banda buvom viršininko parinkti „skerdynėms“.“

(Bus daugiau)

Vilniaus arkivyskupija II

ŽMOGUS, KURĮ VISI MYLĖJO

Dr. Jonas Jurgilas mirties patalė kalba apie savo gyvenimą, gydytojo darbą ir mirtį

Senovės autoriai apie lietuvių yra išsireiškę, kad buvę homines humanissimi. Kalbant apie lapkričio 21 d. Californijoje mirusį dr. Joną Jurgilą, mūsų laikų lietuvi, drąsiai irgi būtų galima pasakyti, kad buvo homo humanissimus. Tą a.a. dr. Jono humaniškumą patyrė ne tik tie, kurie naudojo jo profesinio patarnavimą, bet pastebėjo kiekvienas, kas tik su juo susidūrė, susipažino, pabendravo. Trumpai charakterizuojant dr. Jurgilą, reiktų pasakyti, jog tai buvo žmogus, kurį visi gerbė ir mylėjo, kas tik jį pažino.

Aplankiau jį kelis kartus, kai jis pats žinojo, kad pagyti vilties nėra. Vieną mūsų pokalbį įrašiau į magnetofono juostelę.

„Daktare Jonai, vakar su B.B. kalbėjome apie Jus, prisiminėme kitus sergančius gydytojus. Ir mums buvo sunku suprasti, kaip gali nepagydoma liga gydytoją taip lengvai pagauti. Pacientą, kai jis skundžiasi, jūs tikrinatė, tyrinėjatė, o patys nepagalvojate, kad liga tyko“.

„Šiaučius be batų, gydytojas be sveikatos. Tas reikalas ne mūsų rankoje. Prisimenu dr. Kuzmą. Jis darė operaciją kartu su dr. Paprocku ir manimi. Pasijuto blogai. Išėjo iš operacinės pasilietęs ir mirė. Nuolatiniai atsitikimai“.

Gydytojai per daug dirba

„Gydytojai gal tuo kalti, kad per daug dirba. Žmogaus sveikatai išlaikyti turi būti tam tikras režimas. Atrodo, kad nieko, jei persidirbsi. Bet taip nėra.“

Dirbdavau ilgas valandas. Labai ilgas valandas, ponas. Išdirbau 10 metų be atostogų. Ir ar tai reikėjo? Aš manau, kad ne. Dabar, kaip sakoma, nuostolis ir bendruomenė ir asmeniškai. Tik aš raminausi tuo, kad visiems reikės išeiti. Kitos išeities nėra“.

„Nė vienas nėra kito kelio“, parėmiau daktarą mintį.

„Nėra. Tik aš galvoju tai, kaip galėtum lengviau išeiti iš to gyvenimo. Be didelių kančių. Kai kurios ligos taip sugriebia,

kad žmogų nukankina. Ypač, kaip mano kaulų vėžys. Labai skausmingas. Labai skausmingas. Kartais save pametė“.

„Tenka naudoti stiprius vaistus skausmui malšinti“.

„Vartojau morfiną. Kas 4 valandas dieną ir naktį“.

„Ar organizmas nepripras, ir dozės reiks didinti“?

„Dabar jį tai niekas nekrepia dėsio. Ilgai laikiausi. Kol skausmai buvo pakeliami, ėmiau aspiriną. Dabar morfiną“.

„Daktare Jonai, sakei, kad dirbai ilgas valandas, be atostogų. Gal dirbai todėl, kad imdavai mažą honorarą. Maždaug pusę negu kiti gydytojai? Taip pat tam tikrą skaičių gydei veltui“.

„Dėl honoraro turi pats apsispręsti. Negali jį kiti žiūrėti“.

„Visi pacientai prisimena Jūsų didelį rūpestingumą. Ir man pačiam buvo pora atvejų, kad nustatydavai diagnozę, bet dar pasiūsdavai ligoninėn tyrimams. Sakydavai, kad nepadarytume klaidos. Kiekvieną kartą tyrimai Jūsų diagnozę patvirtino“.

„Čia matai, Juozapai, irgi ne taip paprastas reikalas. Jei žinojau, kad pacientas turi geras apdraudas ar finansiškai pajėgus, siūsdavau tyrimams. Bet nepajėgių siųsti nenorėjau. Turėjau pasitikėti savo sprendimu“.

I mokslą

Dr. Jurgilas papasakojo savo biografiją. Gimęs 1906 lapkričio 21 d. Jakių kaime prie Skaudvilės. Tėvas turėjo nedidelį ūkį ir buvo kalvis. Iš 8 vaikų mokėsi tik vienas. Tuo metu Skaudvilėje vikaru buvo kun. Juozas Kojelis, o jaunutė kun. Kojelio brolio dukte Ona Kojelė, gyvenusi pas savo dėdę ir mokytojavusi. Per juos jis išėjo į mokslą. Mat mokytoja ir kuniga pastebėjo jo gabumus ir prikalbinė tėvus leisti į Kražių gimnaziją.

„Tada buvo kiti laikai. Nepriklausomos Lietuvos pradžia. Pradžios mokykloje kiti mokiniai buvo vyresni už mokytoją. Vyrai su ūsais. Aš buvau

jauniausias. Mokytoja mane labai mylėjo. Onytė buvo toli prasikiusi mokytoja. Mokėjo su mokiniais. Ir pertraukus su mokiniais praleisdavo. Tokie mokytojai daug prisidėjo prie nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pažangos“.

Kražiuose keturias klases Jurgilų Jonukas baigė per 2 metus. Bet kas toliau? Tėvams našta per sunki. Sužinojė, kad Tauragės mokytojų seminarija duoda gabesniems mokiniams stipendijas, ten išvykęs.

„Baigęs mokytojų seminariją“, pasakojio ligonis, „išėjau mokytojauti. Gavau gan blogą, ką tik įsisteigusi mokyklą kaime. Netrukus pats susirgau plaučių uždegimu. Nors mokytojauti sekėsi, bet po kurio laiko apsisprendžiau, kad mokytoju nebūsiu“.

„Kodėl, daktare. Mokytoju reikia kantrybės, o jūs jos turite. Galite ir sunkioje ligoje kentėti“.

„Mokytojams reikia didelio pasiaukojimo ir milžiniškos kantrybės. Aš pagalvojau, kad kiti tokį darbą galės geriau už mane atlikti. Į laisvą profesiją mane pastūmėjo ir kita priežastis: tuo laiku mokytojus pradėjo politiškai labai spausiti. Turėjai kam nors priklausyti. Kitaip sakant, pasidaryti „iš šono“ veikėju. O tai niekad manęs netraukė. Įstojau į Medicinos fakultetą Kaune ir baigiau 1938 metais“.

Gydytojo profesijoje

Baigęs mediciną, dr. Jurgilas pasiliko Kaune, nes manęs specializuotis. Atlikęs stažą. Bet 1940 Lietuvą okupavo bolševikai. Prasidėjo vokiečių repatriacija į Vokietiją. Išrepatriavo didelis skaičius ir lietuvių, jų tarpe ir jo draugas dr. Kairys, kuris dirbo Sveikatos departamente. Kairio vietą užėmė dr. Motiejus Nasvytis. Jurgilas tapęs Nasvyčio asistentu. Užėjus vokiečiams 1941 m., dr. Nasvytį pakeitė dr. Jurgis Balčiūnas. Jurgilas pasiliko dirbti jo žinioje sanitarijos inspektoriaus pareigose.

Pasitraukęs nuo artėjančių bolševikų į Vokietiją, dr. Jonas

A.a. dr. Jonas Jurgilas

Jurgilas buvo UNRRA stovyklos gydytojas, o išemigravęs Amerikon, atvyko į Chicago. Gerai pasirodęs gydytojo teisei gytį egzaminams, bet Illinois valstijoje egzaminų neįlaikė, bet išlaikė Ohio valstijoje. Tuo pačiu įsibėgėjimu iš pirmo karto išlaikė ir Californijoje. Ir čia pradėjo privačią praktiką.

Kaip jau minėta, dr. Jurgilas kai kuriuos žmones gydė veltui. „Aš prie visuomeninio darbo negaliu prisidėti“, sakydavo. „Tai aš nors tokiu būdu prisidėdau“. Prisidėjo ir kuo kitu. Jurgilai buvo vieni ir pirmųjų, o gal ir patys pirmieji Lietuvių Fondo tūkstantininkai Californijoje. Artimai bičiuliavosi su poeto Bernardo Brazdžionio ir rašytojos Alės Rūtos šeimomis. Savo inau yra parėmęs literatūros premiją.

Dėkingas Dievui

Kartą, manydamas ligonį varginąs, kėliausi išeiti.

„Pasėdėk, pabūk. Dar papasakok apie lietuvišką gyvenimą. Daugiau žinai. Pasikalbi su sūnumi“.

„Daktare Jonai, jūs įdomiausias lietuvišką gyvenimą, pasaulio įvykiais. Jums gyveniti, kad ir kančioje, įdomu“.

„Aš nesu daržovė ir už tai dėkingas Dievui. Paskaitau „Draugą“, kitus lietuviškus laikraščius. Perverčiu ir amerikiečių. Noriu žinoti, kas dedasi pasaulyje“.

„Ar Jūs padėtis gali stabilizuoti, daktare?“, paklausiau. „Galėtų gal iki kokių 3 metų. Bet tai būtų stebuklas. Nelabai norėčiau. Būtų didelių kančių. Laikauš mamos patarimo: Neburkųk prieš Dievą. Tegu būna, kaip turi būti“.

Dar pasikalbėjome apie lietuvišką gyvenimą ir tarptautinę politiką. Dr. Jurgilas buvo išlaikęs gerą atmintį ir blavią mintį, žinojo daug faktų, dėstė savo nusistatymus. Paskui kažkaip netikėtai pasakė: „Juozapai, tu būtum geras gydytojas“.

„Kodėl taip manai, daktare Jonai?“

„Aš neklystu. Turi tokį kantingą būdą. Logiškai galvoji. Logika visur reikalinga. Kiekviename darbe, kiekvienoje profesijoje“.

Taip maždaug baigėsi mūsų paskutinis pasikalbėjimas. Buvo, kas lankė dieną prieš mirtį. Buvęs baisiai sunykęs. Pats apie save pasakė: „Atrodau, kaip iš bado mirštąs etiopas“.

Lapkričio 25 iš Šv. Kazimiero bažnyčios 56 automobiliai palydėjo šio gero žmogaus karstą paskutinėje kelionėje. Liūdinti žmona Stasė ir dukrelė dr. Jovita su šeima gali guostis, kad turėjo vyrą ir tėvą, kuris visų buvo mylimas ir gerbiamas.

Juozas Kojelis

DRAGAS, antradienis, 1987 m. gruodžio mėn. 22 d.

5

A.†A.

ESTELLE LUKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette parko apylinkėje. Mirė 1987 m. gruodžio 20 d., sulaukusi 71 m. amžiaus. Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime sesuo Eve A. Lukas, brolio vaikai: Kate ir James Lukas ir Michael Lukas su žmona Marjorie, ir jo vaikai: Jennifer, Michael, John, Kristin ir Mary. Velionė buvo dukte a.a. Walter & Anna Lukas-Mikalauskaitė, ir sesuo Michael A. Alexandria, Richard ir Bernice Lukas.

Priklausė St. Theresa Society.

Kūnas pašarvotas antradienį, gruodžio 22 d. nuo 3 iki 9 v.v. S. C. Lack & Sūnūs koplyčioje, 2424 W. 69th St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 23 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sesuo ir brolio vaikai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack & Sūnūs. Tel. 737-1213.

A.†A.

Adv. VLADUI MAŽELIUI

Lietuvoje mirus, mielą bendradarbį sūnų VLADĄ MAŽELĮ ir šeimą nuoširdžiai užjaučia.

HEIM CORPORATION bendradarbiai:

Bronius Blekys

Fredas Grabys

Jonas Grigola

Pranas Klapauskas

Juozas Marius

Paul Marčinskis

Vytautas Sinkus

Stepas Stonys

Zenonas Vieraits

Vaclovas Tiknius

Vladas Zabarauskas

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS—BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

600 METŲ KRIKŠČIONYBĖS LIETUVOJE MINĖJIMAS FRANKENTHALYJE

Metams besibaigiant, baigiasi taip pat 600 metų krikščionybės Lietuvoje minėjimai. Vokietijoje bene paskutinis įvykis gruodžio 6 d. Frankenthalio mieste, kur Šv. Trejybės parapijoje klebonauja kun. Bronius Liubinas. Minėjimas buvo atliktas pamaldų metu. Šv. Mišias laikė vysk. dr. Antanas Deksnys, prieš vieną dieną sugrįžęs iš JAV-bių, kur dalyvavo panašiuose minėjimuose Chicagoje. Kartu su juo laikė šv. Mišias prel. dr. Paulius Jatulis, Lietuvių sielovados vedėjas kun. Antanas Bunga ir vietos klebonas. Mišių pradžioje buvo pašventinta Lietuvos krikšto prisiminimui graži didžiulė žvakė. Pamokslą vokiečių kalba sakė sielovados vadovas kun. A. Bunga, ji pradėdamas citata iš Sergiejaus Kurdakovo knygos „Atleisk man, Nataša!“ „Jūs kvailiai, nėra jokio Dievo! Ar jūs to vis dar nežinote? Kur yra jūsų Dievas dabar? Ar jis jums kada nors pagelbėjo?“ Ir po to tikintieji buvo mušami guminėmis lazdomis... Panašiai elgiasi komunistai iki šiolie jų valdomoje pasaulio dalyje.

Toliau pamokslininkas citavo Šv. Tėvo žodžius: „Kaip įvairiomis progomis esu

priminęs, visa Bažnyčia mini drauge su jumis šią taip reikšmingą sukaktį ir drauge su jumis „dėkoja Dievui už šią neapsakomą dovaną“ (2 Kor. 9,15). Romos Bažnyčia ir visos broliškos Bažnyčios pasaulyje jungiasi į jūsų karštą padėkos maldą, kuria dėkote Dievui už neįkainojamą krikšto malonę, už gyvą jūsų tautos atsivėrimą šios malonės veikimui ir už tuos laimėjimus, kuriuos ji pasiekė šios malonės vedama, už tą dvasinę jėgą ir uolumą, su kuriuo jūsų tėvai saugojo krikšto malonę ir ją ugde šėšių šimtų metų istorijos sūkuriuose“.

Kun. A. Bunga nušvietė Lietuvos krikšto istoriją, pradedant su nužudytoju misijonierium Prahos vyskupu Adalbertu. Panašiai baigėsi ir karaliaus Mindaugo mėginimas apkrikštyti ano laiko lietuvius. Tik 1387 metais Jogailai ir Vytautui pagaliau pavyko atverti krikščionybės vartus Lietuvon.

Krikščionybės sėkla lietuviuose prigijo ir išaugo į stiprų medį, kuris atlaikė ir atlaiko šimtmečiais trukusius ir dabar tebesitęsiančius persekiojimus.

Po 22 metų laisvės nuo 1940 birželio 15 d. su karo meto pertrauka 1941-1944 krikščionybės

Lietuvoje mėgino ir tebe mėgina sunaikinti Lietuvos okupantai, rusiškieji komunistai. Tačiau tauta yra atspari. Vienus sunaikinus, atsiranda kiti kovotojai už juos ir tikėjimo laisvę. Bunga papasakojo apie Kryžių kalno Meškūčiuose istoriją, ypač iš Sibiro tremties grįžusiojo kun. Algirdo Mociaus žygį su kryžiumi ant pečių į tą kalną.

Prasymų maldose buvo taip pat meldžiamasi už Lietuvą, dėkojant Dievui už neįtarimą krikšto malonę ir prašant jos vaikams išvėrimės ir stiprybės. Parapijos choras, kurio tarpe nėra nė vieno lietuvių, gražiai sugiedojo aukojimo metu keletą posmelių „Marija, Marija“, giesmės lietuviškai.

B.L.

PARAPIJŲ DEFICITAS

Vyriausias Chicago arkivyskupijos finansų pareigūnas John F. Philbin paskelbė, kad arkivyskupijos parapijos antri metu turėjo daugiau išlaidų, negu pajamų. Didžiausios išlaidos susidarė išlaikymas 347 parapijų mokyklų ir daugiau kaip 190 labdaros įstaigų. Cook ir Lake apskrityse parapijų pajamos padidėjo 5.31% ir pasiekė 261 mil. dol. 1987 m., bet išlaidos pašoko 5.95% ir pasiekė 266 mil. dol. Katalikų aukos būna čia apie 25% mažesnės, negu kitų tikybų aukos bažnyčiai.

Brangiam Tėveliui,

A.†A.

SALIAMONUI TAMAŠAUSKUI

mirus, jo dukrą dr. ALĘ DOMANSKIENĘ ir šeimą giliai užjaučiame.

Roma Degėšienė, Malė Švarcienė,

jų šeimos ir

Malvina Rudaitienė

Padėkos ir Prasymo Pamaldos

ruošiamos šv. Kalėdų metu — gruodžio 25 d., iki sausio 1 d. Imtinai Marijonų koplyčioje prie „Draugo“

Prašau įjungti mano atžymėtas intencijas į kalėdinės oktavos šv. Mišias ir maldas:

☐ Padėka Dievui už šiuos metus	☐ Prašant laimingų ateinančių metų
☐ Padėka Marijai už globą	☐ Prašant sveikatos
☐ Padėka už gautas malones	☐ Prašant ramybės šeimai
☐ Padėka už taiką pasaulyje	☐ Prašant santūrumo malonės
☐ Už lietuvių Sibire	☐ Prašant Lietuvai laisvės
☐ Už persek. tikintuosius Lietuvoje	☐ Prašant pašaukimą į dvasinį luomą
☐ Už vaikus	☐ Ypatinga intencija

Mano kalėdinė auka Oktavai

Vardas, pavardė

Adresas

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave.

Chicago, IL 60629

x „Draugas“ išeis iki gruodžio 24 d. imtinai. Su gruodžio 24 d. laida išeis kultūrinis priedas. Kūčių dieną, gruodžio 24 d., „Draugo“ administracija ir pastas dirbs iki 12 val. dienos. Redakcija ir spaustuė bus uždaryta. Gruodžio 26 d. „Draugas“ neišeis, redakcija, administracija ir spaustuė tą dieną nedirbs.

x Lietuvos Vyčių choro metinis pokylis įvyksta sausio 16 d., šeštadienį, Saulių salėje, 2413 W. 43 St. Gros Gintaro orkestras. Vietas rezervuoti pas choro valdybos pirm. Estella Rogers. Visus kviečia Lietuvos Vyčių choro valdyba.

x Amerikos ir Kanados lietuvių chorams JAV LB Kultūros taryba, kaip kalėdinė dovana, yra išsiuntusi tris premijuotas dainas. Šios dainos sukurtos išeivijos jaunųjų kūrėjų.

x Už kenčiančių Lietuvos Bažnyčią šv. Mišios bus aukojamos Kalėdų dieną 9 val. ryto šv. Kryžiaus bažnyčioje. Mišias atnaušaus jėzuitai, skaitinius skaitys buvęs Sibiro tremtinys P. Vaičekas, prie vargonų muz. J. Maciulis ir sol. P. Maciulienė. Visi kviečiami dalyvauti.

x Marijos aukšt. mokyklos įstojimo egzaminai bus 1988 m. sausio 9 d., šeštadienį, 8:30 val. ryto. Egzaminus gali laikyti atstunto skyrus mokyklos mokinės. Turi atnešti pieštuką ir registracijos mokestį. Prieš tai reikia pasiskambinti tel. 925-8686.

x Buvusių Sibiro kalinių Vytauto Skuodžio ir Pauliaus Vaičekaus kalbos Vasario 16 d. proga įrašytos į juosteles. Lietuvių radijo valandėlių vedėjai gali jas gauti Amerikos Lietuvių Taryboje, 2606 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

x Pranešame, kad š.m. gruodžio mėn. 25, 26, 31 ir 1988 metų sausio 1 dieną visos Chicago KASOS skyrus išaigos bus uždarytos. Gruodžio mėn. 24 ir 30 dienomis, KASOS išaigos bus uždarytos 3 val. p.p. Visiems taupytojams linkime malonių švenčių!

x Gražina Musteikienė širdingai sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdomis ir Naujais metais. Linki geros sveikatos ir laimės. Vietoje kalėdinių kortelių auksuoja Vydūno Jaunimo Fondui.

x Prano Čepėno „Naujųjų laikų Lietuvos istorija“, II t. 864 psl. kainą 25 dol. gera dovana Kalėdų švenčių proga. Gaunama pas platintojus ir pas leideją: Dr. K. Griniaus Fondas, 2523 W. 69th St., Chicago, IL 60629.

x Dainavos Ansamblio ruošiamas Naujų Metų sutikimas įvykis Jaunimo centro kavinėje 8 v.v. Informacijai skambinti Metai Gabalienei 863-8210 arba Danguolei Ilginytei 425-6527.

x Planuokite jau dabar lavyti **G. T. INTERNATIONAL** pirmojoje 1988 m. ekskursijoje. Balandžio 7 d. išvykstama į egzotišką ir nuotykių pilną Pietų Ameriką, įskaitant Braziliją, Iguassu Falls ir Buenos Aires. Kreiptis: **G. T. International Inc., 10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, Ill. 60465, tel. (312) 430-7272.**

x Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Kalėdų naktį ir 10:30 val. dienos pamaldose giedos jau 59 metus veikiantis parapijos choras. Programoje – Adam, F. Gruber, Naujalis, Sinius, J. Švedas ir Vanagaitis. Chorui diriguoja Antanas Linas, vargonais akompanuoja Alvydė Eitutytė, smuiku groja Linda Veleckytė, vokales solo partijas atlieka Alvinas Giedraitienė, Genovaitė Mažeikienė, Margarita Momkienė ir Vaclovas Momkus.

x Taura ir Vitas Underiai džiaugiasi gruodžio 14 d. susilaukę brangios kalėdinės dovanos – pirminės dukrelės, kuriai davė Vijos Veronikos vardus. Anukėlė praturtinto šventes Aldonai ir Broniui Underiams ir Julijai ir Pranui Zarankams.

x Lietuvių Fondo įstatai numato, kad tarybos, valdybos ir komisijų pirmininkai renkami vieneriems metams, bet negali būti perinkti ilgiau, kaip trejus metus iš eilės. Tarybos pirmininku Povydas Kilius išbuvo iš eilės trejus metus ir toliau negalėjo kandidatuoti. Tarybos, valdybos ir komisijų pirmininkų kadencijai baigiasi kalendoriniais metais. Nuo 1988 m. sausio 1 d. LF tarybos pirmininku yra išrinktas Stasys Baras, valdybos pirmininke antaram terminui perrinkta Marija Remienė, o tarybos sekretore – Daina Kojelytė. Kitų komisijų pirmininkai bei nariai bus išrinkti artimiausiam LF tarybos posėdyje. Taip pat bus tvirtinama pirmininkės pristatyta valdyba.

x Sol. Eglė Rūkštelytė, sopranas, tartininkavo šv. M. Marijos Gimimo parapijos chorui savo balsu, atliekant išpūdingą giedojimą 600 metų Lietuvos krikšto paminėjimo Mišiose.

x A. A. Nellie Brazinskienė -Leskauskytė ir jos sesuo Adelė Kvedariene (Kewder) -Leskauskytė mirė vienos savaitės begyje. Anelė Brazinskienė buvo sulaukusi 107 metų, o jos sesuo būtų buvusi lapkričio mėnesį 105 m. Jos abi buvo gimusios Biandžių kaime, Pernaravos parapijoje. Kėdaičių apskrityje.

x Jerome Jankus iš Chicago, Ill., atsiuntė 30 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir palinkėjo visam „Draugo“ štabui linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų 1988 Metų. Nuosirdus aciū už viską.

x Kalėdų šokiai gruodžio 25 d. ruošiami Jaunimo centro didz. salėje. Pradžią 8 val. vak. leijimas auka 5 dol. asmeniui. Gros „Vyčio“ orkestras. ASD ir Korp! Vytis kviečia atsilankyti studentus ir jaunimą nuo 18 m. ir vyresnius.

x Ispanija-Portugalija-Fatima. 1988 m. balandžio 23 - gegužės 8 d. Autobusu Atlanto ir Vidurinio jūros pakraščiu, pro Pirenėjų ir kitus kalnynus. Kraštai turtingi žavia gamta, menu, architektūra, istorija, šventovėm. Vadovas kun. dr. K. Trimakas. Rengia Travel Advers, Inc. 1515 N. Harlem Ave. Suite 110, Oak Park, IL 60302. USA. Telef. 312-524-2244.

x A.L. Tautinės s-gos Chicago skyrus šiais metais, kaip ir visuomet, Naujų Metų sutikimą ruošia L. Tautiniuose namuose (6422 S. Kedzie Ave.). Pradžią 8 v.v. Visi atvykusieji bus maloniai sutikti ir pavaišinti skania vakariene bei šampanu. Bus muzika ir šokiai. Vietoms rezervuoti skambinkite 776-3547 V. Lenkevičienei arba 476-3525 F. Braunienei iki gruodžio mėn. 28 dienos.

Mokslų ir Pramonės muziejuje Lietuvos vyčiai vaidina J. Daužvardienės parašytą veikaliuką. Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNAS, BET ĮVERTINTAS MUZIKAS

Muz. Bronius Kazėnas, vienas jauniausių muzikų Clevelande, neseniai baigęs universitetą

x Cicero Jūrų Šaulių kuopa „Klaipėda“, Cicero, Ill., valdybos lzd. Jonas Dekeris šv. Kalėdų ir Naujų 1988 Metų proga atsiuntė „Draugui“ 25 dol. auka. Labai dėkojame.

x Kazys Vabalaitis, Cicero, Ill., sveikina savo gimines, draugus, pažįstamus ir visus Cicero Medžiotojų, Žuvautojų klubo narius šv. Kalėdų proga, o Naujuose Metuose linki daug laimės ir sveikatos. Vietoj kortelių skiria auka „Draugui“.

x Viktoras Galeckas, Chicago, Ill., šv. Kalėdų ir Naujųjų 1988 Metų proga sveikina artimuosius, draugus ir pažįstamus. Man buvus auto avarijoje sužeistam ir mane lankiusiems ligoninėje nuosirdžiai dėkoju kun. J. Kuzinskui ir visiems kitiems, linkėdamas geros sveikatos ir Dievo palaimos. Vietoj kalėdinių kortelių skiriu auka „Draugui“.

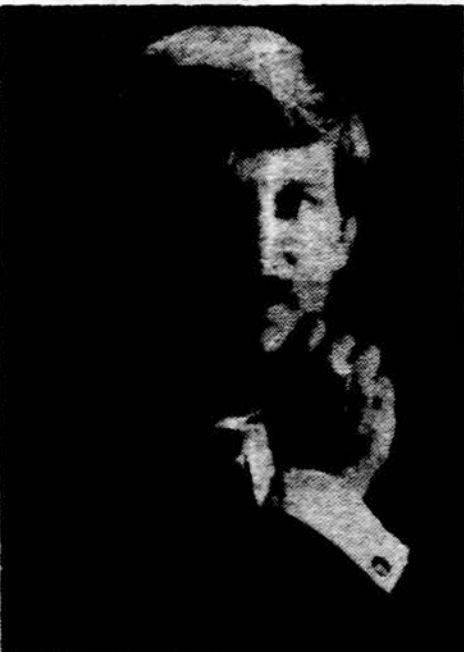
x Dr. Juozas Briedis, Leamont, Ill., šv. Kalėdų ir Naujųjų 1988 Metų proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus. Vietoj kalėdinių atviručių auksuoja 50 dol. „Draugui“.

x Dana ir Stasys Čipkai, Willerick, Ohio, pratęse prenumeratą su visa šimtaine ir laisuku: „Nuosirdžiai sveikiname Jus visus, dėkodami už Jūsų rūpestį ir darbą. Tai Jūsų deka mus kas dieną aplanko „Draugas“, kuris yra mielas ir laukiamas svečias visu, bet labiausiai vyresnio amžiaus žmonių... Kadangi šis yra spaudos mėnuo, vietoje kalėdinių atvirukų, paremti spaudą šiuo ir siunčiame savo giminiams, draugams ir pažįstamiems linksmų ir laimingų Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų linkėjimus“. Daną ir St. Čipkus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už linkėjimus labai dėkojame.

x Vertinga dovana Kalėdoms. Tai Romos jubiliejinių iškilmių 60 min. vaizdajuostė. Vatikano televizijos paruošta. Kaina su persiuntimu 37 dol. Čekius rašyti ir siųsti: Lith. Christianity Jubilee, 7218 S. Fairfield Chicago, Ill. 60629, tel.: 312-434-5719.

x Lietuvių Operos Naujų Metų sutikimo pokylis bus Jaunimo centro didžiojoje salėje gruodžio 31 d., 8:30 val. vak. Stalų užsakymus priima ir visas informacijos teikia Op. vicepirm. Vaclovas Momkus paskambinus telefonu 925-6193 bet kada. Prašome gausiai dalyvauti.

muzikos mokslus ir išgijęs doktoratą, jau dvejus metus diriguoja Youngstown simfonijos chorui ir dažnai su simfoniniu orkestru atlieka įvairius kūrinius. Neseniai jis su pasisekimu dirigavo New Yorke, o paskutiniu metu su 200 choru ir orkestru atliko Handelio oratoriją „Mesijas“. B. Kazėnas susilaukė labai palankių kritikių amerikiečių spaudoje. Jo profesinis žinojimas, dirigavimas „Mesija“, keturis solistus, chorą ir simfoninį orkestrą buvo įvertintas Youngstown dienraš-

Muz. Bronius Kazėnas, dirigavęs Youngstown simfonijos orkestrui, chorui ir solistams, atliekant Handelio „Mesiją“.

tyje kaip ypatingas įvykis, „atskleidžias jo gilią muzikinę erudiciją“. Dvejų su puse valandų muzikiniame kūrinyje jis tiksliai pabrėžė jo dramatinis nusiteikimas, o ypač tai buvo žymu Kristaus gimimo ir jo kančios dalyje. Dvejų šimtų balsų choras parodė puikią jėgą, masiniame dainavime kartu puikiai atlikdamas ir muzikinius efektus“, rašo kritikas.

Šokimelio sukuryje „Grandies“ šokėjai Vida Brazaitytė, Aras Tjūnelis ir Beatrice Sturonaite. Nuotr. J. Tamulaitis

Koncerte buvo daugiau negu 2,000 žmonių. Auditorija sustojusi plojo ir daug kartų iškviatė dirigentą B. Kazėną ir solistus nusilenkti.

PRAŠANT PAŠAUKIMU

Šv. Mišios už pašaukimus ir kunigystę buvo šv. Jurgio bažnyčioje, lapkričio 27 d., 12 val. Pagrindinis šv. Mišių celebrantas buvo vysk. P. A. Baltakis, su juo koncelebravo vyskupai V. Brizgys ir A. Deksnys ir arti 30 lietuvių kunigų iš Chicago ir įvairių miestų šv. Mišiose dalyvavo Lietuvos krikščionybės jubiliejaus rengimo komiteto nariai, lietuviai ir amerikiečiai iš Marquette Parko, Brighton Parko ir iš Bridgeport. Pamaldų metu parapijos choras, vargonams grojant, giedojo giesmes parašytas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus sukakčiai paminėti.

Šv. Mišiose dalyvavo arti 150 žmonių. Reikia paminėti, kad mūsų lietuvių sumažėjusiai kolonijai į didingą Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus minėjimą jaunimo atsilankymas mus stiprina į ateitį žiūrėti šviesiai, aukotis lietuviškai tautinei kultūrai, jos tradicijoms. Mes, būdami mažumoje, dvasioje esame stiprūs.

Iškilimams pasibaigus Lietuvos krikščionybės rengimo komitetas pakvietė parapijos kunigus ir seses kazimierietes į Jaunimo centrą pietums.

Po pietų buvo keli simpoziumai, kurie svarstė pašaukimų, kunigystę klausimą, apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje, žvilgsnį į ateitį ir t.t. Simpoziumų metu mūsų parapijos klebonas kun. Richard M. Dodaro buvo apdovanotas Lietuvos krikščionybės jubiliejiniu me-

JA VALSTYBĖSE

— Angelės Nelsienės, LB Vakarų apygardos valdybos pirmininkės, debiutinis pasirodymas vienoje televizijos programoje buvo labai sėkmingas. Prel. Jono Kučingio prašoma, gruodžio 13 d. Angelė dalyvavo CBS L. Angeles stoties programoje „Today's Religion“. Keturių asmenų grupė, atstovaudama įvairioms religijoms, svarstė religijos būklę Sovietų Sąjungoje. A. Nelsienė, nors ir pirmą kartą dalyvaudama televizijos programoje, labai gražiai formuluavo savo mintis principiniais klausimais tautybės ir

daliu, sukurtu skulptoriaus V. Kašubos.

Esame dėkingi parapijos klebonui kun. Richard M. Dodaro ir lietuvių susivienijimo „Labas“ valdybai už išpūdingai sudarytas sąlygas dalyvauti Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus iškilimėse. Visiems atlikusiems savo pareigas, ruošiant Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus šventę dėkojame.

Vincas Urbonas

RIMANTO DICHAVIČIAUS FOTO IR GRAFIKOS PARODA

Gruodžio 11 dieną vakare Čiurlionio galerijos vadovybė suruošė dailininko ir foto menininko R. Dichavičiaus darbų parodą Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Parodoje išstatyti iš viso 84 darbai: 54 foto meno nuotraukos ir 30 grafikos darbų.

Dail. R. Dichavičius buvo pakviestas atvykti bostoniškų bičiulių, o jau iš ten ir į Chicago. Visos jo foto nuotraukos darytos juoda-balta ir suskirstytos į tris ciklus: Formų pasaulį 15, Et-nografinis ciklas 20 ir Jaunybės ciklas 12. Grafikos darbuose vyrauja juoda raudona spalvos. Parodą atidarė Vanda Alekniene, pakviesdama Algį Kežį supažindinti su pačiu dailininku Rimantu Dichavičium.

Dailininkas gimęs Žemaitijoje 1937 m. 1963 m. baigė Vilniaus valstybinį dailės instituto grafikos fakultetą. Tapo Minties leidyklos redaktoriumi. Vėliau dėstė Kauno meno mokykloje, iliustravo daug knygų ir plakatų. Nuo 1965 m. dalyvauja įvairių kraštų tautinėse meninėse fotografijos parodose ir užsiėmė nemaža apdovanojimų.

Jo 1987 m. išleistoji foto darbų knyga „Žiedai tarp žiedų“, pareikalavusi 20 metų darbo, atkreipė ypatingą dėmesį ne tik Rytų Europoje, bet ir Vakaruose. Pagal A. Kežį, jo menas tai lyg giesmė, apdainuojanti jaunystę, kuri praeina, bet menas pasilieka.

IŠ ARTI IR TOLI

religijos ryšys kovoje prieš ateistinį komunizmą ir rusišką imperializmą ar priešastys, dėl kurių sovietinė valdžia nori sunaikinti religiją. Ji taip pat pateikė svarbiausius faktus apie religijos persekiojimą Lietuvoje ir lietuvių tautos pasipriešinimą.

— Dr. Zigmantas Brinkis, Los Angeles, Calif., rugsėjo 12 d. metiniame susirinkime išrinktas naujuoju Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūrio pirmininku. Kiti valdybos nariai E. Kungienė, S. Šakienė, J. Pupius ir L. Valiukas. Praėjusios kadencijos pirmininkas buvo Vytautas Vidugiris.

Po to tarė žodį pats dailininkas R. Dichavičius. Pirmiausia padėkojo rengėjams ir gausiai atsilankiusiai publikai. Toliau jis taip kalbėjo. Menas jungia visus tėvynėje ir čia gyvenančius lietuvius. Jis apibūdina savo darbus, išleistas knygas, pareikalavusias ilgų metų darbą. Lietuva meno pasaulyje užima pirmąją vietą kitų respublikų tarpe, nes Lietuvos dailininkai pralauždavo varžtus ir kurdavo laisviau. Lietuvių fotografijos sąjunga yra geriausia organizuota visoje Europoje ir taipgi meniniu požiūriu užima pirmą vietą.

Pabaigai V. Alekniene dėkojo S. ir Z. Žilevičiams ir A. Kaminskienei, daug prisidėjusiems prie šios parodos surengimo.

Baigiant tenka pastebėti, kad tokių gyvų ir tokių meniškų nuotraukų niekad savo gyvenime neteko matyti. Paroda buvo atidara iki gruodžio 21 d. Dailininko darbų gali visi įsigyti prieinamomis kainomis. A.P.B.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS ĮSVYKOS

Lapkričio 28 d. Lietuvių Amerikiečių Bridgeporto apylinkės susivienijimo „Labas“ valdyba ir jos nariai savo susiekimo priemonėmis vyko į Chicago's Lietuvių Operos simfoninį koncertą, kuris mums buvo labai išpūdingas. Didelį įspūdį paliko „Lietuva brangi“ giesmė, muzika J. Juzeliūno, žodžiai poeto Maironio.

Turiu paminėti, kad operos chore dalyvauja čia gimęs trečios kartos lietuvis šv. Jurgio parapijos chorvedys Glen Perutis.

Iš koncerto grįžome pilni neužmirštamų įspūdžių lietuvių operos koncerto atlikimu Morton aukštesniosios mokyklos salėje.

Lapkričio 29 d. Lietuvių Amerikiečių Bridgeporto apylinkės „Labas“ valdyba ir jos nariai su šv. Jurgio parapijos klebonu kun. Richard M. Dodaro, kuris apmokėjo kelionės išlaidas į šv. Vardo katedrą, vyko į Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejaus minėjimo šv. Mišias.

Mums buvo rezervuotos vietos netoli presbiterijos. Matėme pasirošiusius iškilimams Dainavos ansamblį ir kitus choras. Galingą įspūdį sudarė jungtinio choro giedamos giesmės su orkestro palyda. Mes meldėmės, prašydami Dievo malonių ir džiaugėmės, matydami lietuves mergaites, apsirengusias tautiniais rūbais, su degančiomis žvakutėmis rankose einančias prie katedros altoriaus.

Mes grįžome namo pilni įspūdžių, pasižadėdami dirbti lietuvių, lietuvišką žodį branginti, jos tradicijas puoselėti.

V. Urbonas

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.